

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 15/05-35

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 29. apríla 2005 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Juraja Babjaka a Eduarda Báránya prerokoval sťažnosť M. P., bytom Venezuela, D. W., bytom Švajčiarsko, a P. P., bytom Spojené štáty americké, zastúpených advokátom JUDr. Š. H., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 269/91 a Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 441/02 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo M. P., D. W. a P. P. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Okresným súdom Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 269/91 porušené bolo.

2. Základné právo M. P., D. W. a P. P. na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Krajským súdom v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 441/02 porušené nebolo.

3. Okresnému súdu Bratislava I prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 269/91 konal bez zbytočných priet'ahov.

4. M. P. priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 20 000 Sk (slovom dvadsaťtisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. D. W. priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 20 000 Sk (slovom dvadsaťtisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

6. P. P. priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 20 000 Sk (slovom dvadsaťtisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

7. Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia M. P., D. W. a P. P. vo výške 9 342 Sk (slovom deväťtisíctristoštyridsaťdva slovenských korún) advokátovi JUDr. Š. H., B. do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.

8. Vo zvyšnej časti návrhu nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. novembra 2004 doručená sťažnosť M. P., bytom Venezuela, D. W., bytom Švajčiarsko, a P. P., bytom Spojené štáty americké (ďalej aj „sťažovatelia“ alebo „odporcovia v 2. až 4. rade“), zastúpených advokátom JUDr. Š. H., B., ktorou namietajú porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) Okresným súdom Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní sp. zn. 10 C 269/91 a Krajským súdom v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní sp. zn. 14 Co 441/02.

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu 19. januára 2005 a podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ju uznesením č. k. III. ÚS 15/05-14 prijal na ďalšie konanie. Na výzvu ústavného súdu účastníci konania oznámili, že súhlasia s prerokovaním veci bez ústneho pojednávania. Preto ústavný súd využil možnosť podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde a upustil od ústneho pojednávania, ktoré vzhľadom na charakter konania nemohlo prispieť k ďalšiemu objasneniu veci.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že navrhovatelia Dr. L. L. a Dr. M. L. podali 3. októbra 1991 na Obvodnom súde Bratislava 1 (v súčasnosti Okresný súd Bratislava I) návrh na začatie konania o vydanie nehnuteľnosti proti odporcovi mestu B. Okresný súd uznesením č. k. 10 C 269/91-53 z 11. novembra 1999 pripustil pristúpenie sťažovateľov ako účastníkov do konania na strane odporcu. Okresný súd uznesením č. k. 10 C 269/91-54 z 12. novembra 1999 vydal predbežné opatrenie, ktorým uložil sťažovateľom povinnosť zdržať sa predaja, darovania alebo akéhokoľvek iného právneho spôsobu prevodu vlastníckych práv

k predmetným nehnuteľnostiam. Uvedené uznesenie bolo 5. februára 2001 opravené uznesením č. k. 10 C 269/91-72. Sťažovatelia podali proti predmetnému uzneseniu okresného súdu odvolanie. Krajský súd uznesením č. k. 14 Co 441/02-109 z 31. januára 2003 potvrdil predmetné uznesenie okresného súdu, pričom o odvolaní podľa tvrdenia sťažovateľov rozhodoval takmer 2 roky. Sťažovatelia podaniami z 18. septembra 2003, 22. januára 2004 a 28. júna 2004 žiadali okresný súd o urýchlené nariadenie termínu pojednávania, okresný súd však ku dňu podania sťažnosti sťažovateľov ústavnému súdu v uvedenej veci nerozhodol.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti sťažovatelia vo svojom návrhu výroku rozhodnutia (petite) žiadajú, aby ústavný súd deklaroval porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru okresným súdom v konaní vedenom sp. zn. 10 C 269/91 a krajským súdom v konaní sp. zn. 14 Co 441/02 a prikázal okresnému súdu konať vo veci sp. zn. 10 C 269/91 bez zbytočných prietáhov. Zároveň sťažovatelia žiadajú primerané finančné zadostučinenie každý v sume 200 000 Sk od okresného súdu a každý v sume 100 000 Sk od krajského súdu, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

Ústavný súd výzvou z 1. marca 2005 požiadal predsedu okresného súdu, aby sa v zmysle ustanovenia § 29 ods. 6 zákona o ústavnom súde vyjadril k sťažnosti sťažovateľov. JUDr. E. H., poverená výkonom funkcie predsedu okresného súdu, vo vyjadrení doručenom ústavnému súdu 4. apríla 2005 uviedla prehľad úkonov vykonaných v predmetnej veci a poukázala na to, že v predmetnej veci okresný súd nemohol plynulo konať vzhľadom na absolútnu nečinnosť navrhovateľov, ktorí sa dlhodobo zdržiavali v zahraničí a o mieste svojho pobytu a predpokladanom dátume návratu nepodali žiadnu správu ani svojmu právnenému zástupcovi. Pobyt navrhovateľov bol zistený až v roku 1999. Taktiež uviedla, že samotnú dĺžku konania ovplyvnila aj skutočnosť, že vo veci konal a rozhodoval krajský súd.

Z vyjadrenia vyplýva, že zákonný sudca v priebehu celého konania vykonával úkony smerujúce k zisteniu, či navrhovatelia splnili hmotnoprávne podmienky konania v zmysle zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách v znení neskorších predpisov. Podľa názoru JUDr. E. H. okresný súd konal v súlade s procesnými i hmotnoprávnymi normami a v žiadnom prípade sa konanie okresného súdu nedá kvalifikovať ako konanie so zbytočnými prieťahmi spôsobenými súdom. Na záver vyjadrenia žiadala, aby uvedené skutočnosti boli ústavným súdom brané do úvahy a nebolo sťažovateľom priznané finančné zadost'učinenie, a to z dôvodu, že k zavinenému prieťahu zo strany konajúceho súdu nedošlo.

Ústavný súd výzvou z 1. marca 2005 požiadal predsedu krajského súdu, aby sa v zmysle ustanovenia § 29 ods. 6 zákona o ústavnom súde vyjadril k sťažnosti sťažovateľov. Podpredsedníčka krajského súdu vo vyjadrení uviedla, že vec bola krajskému súdu doručená 27. septembra 2002. Odvolací súd o odvolaní odporcov (sťažovateľov) rozhodol 31. januára 2003 uznesením bez pojednávania v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku tak, že uznesenie okresného súdu v napadnutej časti potvrdil. Po napísaní uznesenia odvolací súd vec vrátil súdu prvého stupňa 13. februára 2003.

II.

Ústavný súd zisťoval, či v namietaných konaniach došlo k porušeniu uvedených základných práv a slobôd až od 11. novembra 1999, keď okresný súd uznesením č. k. 10 C 269/91-53 pripustil prístupenie sťažovateľov ako účastníkov do konania na strane odporcu. Na základe sťažnosti sťažovateľov, stanoviska JUDr. E. H., poverenej výkonom funkcie predsedu okresného súdu, a podpredsedníčky krajského súdu a predovšetkým z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 10 C 269/91 a spisu krajského súdu sp. zn. 14 Co 441/02 zistil nasledovný priebeh a stav konania:

Okresný súd uznesením č. k. 10 C 269/91-53 z 11. novembra 1999 pripustil, aby do konania na strane odporcu pristúpili ďalší účastníci: P. M., W. D. a P. P. Uznesenie nebolo

doručené týmto účastníkom konania na strane odporcu. Okresný súd sa pokúsil doručiť uznesenie na adresu bydliska v Slovenskej republike, odkiaľ sa mu zásielky vrátili, 21. decembra 1999. Zo spisu nevyplýva skutočnosť, že sa okresný súd pokúšal opätovne doručiť uvedené zásielky odporcom na adresu ich bydliska v zahraničí, ktorú mal k dispozícii.

Okresný súd uznesením č. k. 10 C 269/91-54 z 12. novembra 1999 rozhodol, že konanie o nariadenie predbežného opatrenia voči odporcovi v prvom rade (mestu B.) zastavuje, a zároveň rozhodol o nariadení predbežného opatrenia voči odporcom v 2. až 4. rade, ktorým stanovil povinnosť zdržať sa predaja, darovania alebo akéhokoľvek iného spôsobu prevodu vlastníckych práv k predmetným nehnuteľnostiam. Uvedené uznesenie nebolo doručené účastníkom konania na strane odporcu, t. j. odporcom v 2. až 4. rade. Súd sa pokúsil o doručenie uznesenia na ich adresu v Slovenskej republike, ale zásielky mu boli vrátené 23. decembra 1999.

Dňa 2. decembra 1999 bolo okresnému súdu doručené doplnenie podania vo veci sp. zn. 10 C 269/91, v ktorom právna zástupkyňa navrhovateľov navrhla, aby okresný súd pripustil, že do konania pristúpia ďalší účastníci na strane odporcu, a to F. P., bytom Švajčiarsko, F. P., bytom Švajčiarsko.

Dňa 3. mája 2000 bolo okresnému súdu doručené plnomocenstvo, ktorým advokát JUDr. A. B., B., prevzal právne zastupovanie odporkyne v 3. rade. Zároveň žiadal okresný súd, aby všetka korešpondencia odporkyne v 3. rade bola doručovaná na adresu jeho kancelárie. Právny zástupca odporkyne v 3. rade podal okresnému súdu 16. mája 2000 žiadosť o doručovanie listín. Dňa 25. januára 2001 bol okresnému súdu doručený list od advokáta JUDr. A. B. a plnomocenstvo, ktorým ho P. P. splnomocnil na zastupovanie v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 269/91. Právny zástupca okrem toho žiadal okresný súd, aby v predmetnej veci vytýčil pojednávanie na začiatok marca 2001, pretože odporcovia v 2. až 4. rade budú na Slovensku. V spise je vložené plnomocenstvo podpísané M. P., z 8. januára 2001, ktorým splnomocnila advokáta JUDr. A. B. na zastupovanie a ktoré bolo okresnému súdu doručené 27. februára 2001.

Okresný súd uznesením č. k. 10 C 269/91-70 zo 16. januára 2001 pripustil, aby do konania na strane odporcu pristúpili F. P., bytom Švajčiarsko, F. P., bytom Švajčiarsko.

Okresný súd uznesením č. k. 10 C 269/91-72 z 5. februára 2001 opravil výrok uznesenia o nariadení predbežného opatrenia č. k. 10 C 269/91-54 z 12. novembra 1999.

Pojednávanie, ktoré sa konalo 7. marca 2001, bolo z dôvodu doplnenia vyjadrenia navrhovateľov a odporcu v 1. rade k odvolaniu odporcov v 3. a 4. rade z 27. februára 2001, ako aj z dôvodu zisťovania trvalého pobytu odporcov v 5. a 6. rade v rokoch 1990 – 1991 odročené.

Dňa 23. marca 2001 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie navrhovateľa k odvolaniu odporcov proti uzneseniu o nariadení predbežného opatrenia. Vyjadrenie odporcu v 1. rade, v ktorom žiadal, aby okresný súd žalobu vo veci vedenej pod sp. zn. 10 C 269/91 voči mestu B. zamietol, bolo okresnému súdu doručené 5. apríla 2001. Dňa 20. apríla 2001 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie právnej zástupkyne navrhovateľov, ktorým upresnila a doplnila petit ich návrhu.

Dňa 20. júna 2001 bolo okresnému súdu doručené plnomocenstvo pre advokáta JUDr. A. B. na zastupovanie odporcov v 5. a 6. rade a návrh na dokazovanie. Odvolanie odporcov v 2., 5. a 6. rade proti uzneseniu okresného súdu č. k. 10 C 261/91-54 z 12. novembra 1999 bolo okresnému súdu doručené 7. novembra 2001. Vyjadrenie navrhovateľov k odvolaniu odporcov v 2., 5. a 6. rade bolo okresnému súdu doručené 15. januára 2002. Spis s opravným prostriedkom bol krajskému súdu predložený 20. februára 2002. Dňa 25. apríla 2002 krajský súd vrátil spis okresnému súdu bez vybavenia ako predčasne predložený, pretože v ňom chýbali písomné originály plných mocí právnej zástupkyne navrhovateľov. Okresný súd listom z 24. júla 2002 vyzval právnu zástupkyňu navrhovateľov, aby mu zaslala písomné originály plných mocí, ktorými ju navrhovatelia splnomocnili na zastupovanie a v zmysle ktorých bola oprávnená podať návrh na nariadenie predbežného opatrenia. Uvedené plné moci boli okresnému súdu doručené

12. septembra 2002 a okresný súd 27. septembra 2002 opätovne zaslal spis s opravným prostriedkom krajskému súdu.

Krajský súd uznesením č. k. 14 Co 441/02-109 z 31. januára 2003 rozhodol tak, že uznesenie okresného súdu v napadnutej časti potvrdil. Uznesenie bolo okresnému súdu doručené 14. februára 2003.

Okresný súd listom z 23. septembra 2003 žiadal krajský súd o zapožičanie spisu sp. zn. 29 T 412/77. Dňa 22. septembra 2003 bola okresnému súdu doručená žiadosť právneho zástupcu odporcov o urýchlené vytýčenie pojednávania. Krajský súd listom, ktorý bol okresnému súdu doručený 1. októbra 2003, oznámil, že spis sp. zn. 29 T 412/77 sa nachádza na okresnom súde. Dňa 6. októbra 2003 bolo okresnému súdu z Registra obyvateľstva Slovenskej republiky doručené potvrdenie o trvalom pobyte navrhovateľov a odporcov v 5. a 6. rade. Právny zástupca odporcov znova žiadal o urýchlené vytýčenie pojednávania listom, ktorý bol okresnému súdu doručený 26. januára 2004.

Okresný súd listami z 23. marca 2004 zisťoval na Ministerstve vnútra Slovenskej republiky údaje týkajúce sa štátneho občianstva navrhovateľov a odporcov v 5. a 6. rade a v S. p., B., údaje z registrov poistencov. Odpovede na uvedené listy mu boli doručené 26. mája 2004 a 3. júna 2004. Dňa 28. júna 2004 bola okresnému súdu znova doručená žiadosť o urýchlenie vytýčenia pojednávania.

Pojednávane vo veci konané 1. októbra 2004 bolo odročené na 29. november 2004. Na pojednávaní, ktoré sa konalo 29. novembra 2004, boli vypočutí navrhovatelia a pojednávanie bolo odročené na 7. marec 2005. Dňa 2. decembra 2004 bolo okresnému súdu doručené doplnenie návrhu navrhovateľmi. Vyjadrenie odporcov bolo okresnému súdu doručené 1. marca 2005. Na pojednávaní 7. marca 2005 bol vyhlásený rozsudok, ktorým okresný súd návrh zamietol. Medzi pojednávaniami okresný súd zaslal výzvy na zisťovanie trvalého pobytu navrhovateľov, ich pracovného pomeru v Slovenskej republike a ich misijnej cesty v Spojených štátoch amerických a vyžiadal listy vlastníctva z Katastrálneho úradu Správy katastra nehnuteľností P.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo na to, aby sa jeho vec (...) prerokovala bez zbytočných prietáhov (...).

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom (...).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Len prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby neodstráni a nemôže odstrániť. Až právoplatným rozhodnutím, bez ohľadu na to, či vyznie v prospech alebo neprospech účastníka, sa vytvára právna istota. Preto na naplnenie ústavného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby všeobecný súd iba o veci konal a nerozhodol ju s účinkami právoplatnosti a prípadne vykonateľnosti svojho meritórneho rozhodnutia.

Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa naplní, ako to konštantne ústavný súd vo svojich rozhodnutiach uvádza, až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty ohľadom svojich práv (napr. rozhodnutia sp. zn. II. ÚS 26/95, I. ÚS 10/98, I. ÚS 89/99).

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (napr. rozhodnutie sp. zn. I. ÚS 28/01).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu sa otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého prípadu najmä podľa týchto troch kritérií: právna a faktická zložitosť veci, správanie účastníkov súdneho konania a postup súdu (II. ÚS 74/97, I. ÚS 70/98, I. ÚS 813/00).

Pokiaľ ide o kritérium „zložitosť veci“, ústavný súd bral do úvahy aj v predmetnom prípade skutkový stav veci a platnú právnu úpravu (II. ÚS 26/95, I. ÚS 92/97 a iné) relevantnú pre rozhodnutie, ako aj právnu povahu veci, pričom na základe týchto hľadísk konanie o vydanie nehnuteľnosti hodnotil ako zložitejšiu vec. Posudzovaná vec patrí po právnej stránke k štandardnej agende všeobecných súdov, pretože ide o spor, ktorý patrí do rozhodovacej právomoci všeobecných súdov. Súd však uznal určitú zložitosť predmetnej veci, ktorá súvisí s tým, že konanie o vydanie nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v Slovenskej republike sa týka účastníkov konania, ktorí sa na strane navrhovateľov dlhú dobu zdržiavali v zahraničí a na strane odporcov majú trvalé bydliska v zahraničí.

Pri kritériu „správanie účastníkov“ ústavný súd nezistil žiadnu závažnú skutočnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na ťarchu sťažovateľov pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prietahom. Sťažovatelia prostredníctvom svojho právneho zástupcu boli súčinnosťní a niekoľkokrát urgovali na okresnom súde vytýčenie termínov pojednávania.

Tretím hodnotiacim kritériom, použitím ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup samotného okresného súdu.

Pri skúmaní skutočnosti, či v dôsledku postupu okresného súdu došlo k porušeniu uvedených práv, ústavný súd zistil, že tomu tak je, a to bez existencie zákonnej prekážky (napr. rozhodnutie sp. zn. II. ÚS 3/00).

Ústavný súd s prihliadnutím aj na ustanovenie § 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku vyhodnotil postup okresného súdu v období od 23. decembra 1999, keď sa okresnému súdu vrátila zásielka obsahujúca uznesenie o nariadení predbežného opatrenia, do 16. januára 2001, keď okresný súd rozhodol o pripustení ďalších účastníkov do konania (viac ako 12 mesiacov), od 20. februára 2002 do 27. septembra 2002 (7 mesiacov), keď pre chybu okresného súdu (absencia originálu plnej moci právnej zástupkyne navrhovateľov v spise) nemohol krajský súd rozhodovať o opravnom prostriedku a musel vrátiť spis okresnému súdu, a od 14. februára 2003 do 23. septembra 2003 (7 mesiacov) ako postup, v ktorom došlo k zbytočným priet'ahom, pretože okresný súd buď nevykonal žiadne úkony smerujúce k rozhodnutiu posudzovanej veci, alebo nedoručil, resp. sa ani nepokúsil doručiť uvedené uznesenia odporcom majúcim trvalý pobyt v zahraničí, hoci ich adresy mal k dispozícii a v jednom období zapríčinil, že vo veci nemohol konať krajský súd o riadnom opravnom prostriedku.

Ústavný súd posúdil uvedené obdobia ako časové úseky, v ktorých došlo k zbytočným priet'ahom nečinnosťou a neefektívnosťou konania okresného súdu v celkovej dĺžke viac ako 26 mesiacov.

Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že sťažovatelia vo svojej sťažnosti namietali aj porušenie uvedených práv krajským súdom. Z prehľadov spisov vyplýva, že spis s opravným prostriedkom bol po odstránení nedostatkov zaslaný krajskému súdu 27. septembra 2002 a krajský súd rozhodol o odvolaní uznesením z 31. januára 2003, ktoré bolo súdu prvého stupňa doručené 14. februára 2003. Ústavný súd nezistil v konaní krajského súdu žiadne priet'ahy, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Na základe uvedených dôvodov ústavný súd dospel k záveru, že v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 10 C 269/91 bolo porušené základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov v uvedených obdobiach, tak ako im ho zaručuje čl. 48 ods. 2 ústavy, a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

IV.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, príp. nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Ústavný súd vo výroku svojho rozhodnutia prikázal okresnému súdu, ktorý porušil základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov, aj napriek tomu, že okresný súd pred rozhodnutím ústavného súdu o porušení práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov rozhodol vo veci samej, ale jeho rozhodnutie ešte nenadobudlo právoplatnosť. Právnu istotu sťažovatelia nadobudnú až na základe právoplatného rozhodnutia okresného súdu.

V súvislosti s úpravou sťažnosti čl. 127 ods. 3 ústavy ustanovuje: „Ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.“

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde „Ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha“. Z ustanovenia § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ústavný súd môže priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovatelia požadovali primerané finančné zadosťučinenie vo výške 200 000 Sk pre každého sťažovateľa od okresného súdu a 100 000 Sk pre každého sťažovateľa od krajského súdu. Sťažovatelia svoju žiadosť o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnili tým, že z dôvodu zbytočných prieťahov v konaní zapríčineným uvedenými súdmi sa už piaty rok nachádzajú v stave právnej neistoty. Vydaním predbežného opatrenia

im okresný súd znemožnil až do skončenia veci akýmkoľvek spôsobom previesť vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam a obmedzenie v disponovaní s vlastníckym právom sa nevyhnutne negatívne premietlo aj do ich majetkovej sféry.

Ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie a pri určovaní jeho výšky vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza Európsky súd pre ľudské práva, keď priznáva spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na to, že celková doba konania okresného súdu bola poznačená zbytočnými priet'ahmi spôsobenými zo strany okresného súdu, ústavný súd priznal sťažovateľom finančné zadosťučinenie vo výške 20 000 Sk pre každého z nich. Túto výšku primeraného finančného zadosťučinenia považuje ústavný súd za primeranú so zreteľom na konkrétne okolnosti posudzovanej veci, a preto vo zvyšnej časti návrhu na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nevyhovel.

Právny zástupca sťažovateľov v sťažnosti žiadal ústavný súd o priznanie náhrady trov právneho zastúpenia. Ústavný súd pri rozhodovaní o trovách požadovaných právnym zástupcom sťažovateľov vychádzal z ustanovenia § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovatelia boli vo veci úspešní, a preto je potrebné rozhodnúť o úhrade trov konania okresným súdom.

Podľa ustanovenia § 20 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“) účinnej od 1. januára 2005 patrí advokátovi za úkony právnych služieb vykonané pred dňom nadobudnutia účinnosti tejto vyhlášky odmena podľa doterajších predpisov.

Pri výške celkovej náhrady trov právneho zastúpenia ústavný súd preto vychádzal z ustanovenia § 13 ods. 8 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 163/2002 Z. z.“), ktoré upravuje výšku odmeny za zastupovanie pred ústavným súdom a podľa ktorého ak predmet sporu nie je oceneľný peniazmi, odmena za jeden úkon je jedna tretina výpočtového základu. Predmetom konania pred ústavným súdom je ochrana základných práv a slobôd, ktorá nie je oceneľná peniazmi.

Ústavný súd vychádzajúc z doplneného návrhu, ktorým právny zástupca oznámil ústavnému súdu špecifikáciu trov právneho zastúpenia, priznal trovy právneho zastúpenia sťažovateľov vo výške 9 342 Sk (odmena za dva úkony spolu s náhradou výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné). Požadovaná výška trov neprekračuje sumu stanovenú citovanou vyhláškou pre odmenu za právne zastupovanie pred ústavným súdom.

Podľa takto určených kritérií je správny výpočet trov v sume 9 342 Sk, ktoré ústavný súd zaviazal uhradiť právnenému zástupcovi sťažovateľov okresný súd.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. apríla 2005